

**SEKRETARIJAT ZA PLANIRANJE I UREDENJE
PROSTORA I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE GLAVNOG
GRADA- PODGORICE**

IZVJEŠTAJ

*o stanju uredjenja prostora Glavnog grada
Podgorice za 2008. godinu*

Podgorica, decembar 2008.godine

UVOD

Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", broj 51/08), uređenje prostora definiše kao praćenje stanja u prostoru, utvrđivanje namjene, uslova i načina korišćenja prostora kroz izradu i donošenje planskih dokumenata, sprovođenje planskih dokumenata i uređivanje gradevinskog zemljišta, a u realizaciji ovog polazišta predviđene su promjene u odnosu na ranije propise iz ove oblasti.

Značajna, Zakonom utvrđena načela na kojima se zasniva uređenje prostora su, pored ostalog: uskiadenost ekonomskog, socijalnog, ekološkog, energetskog i kulturnog razvoja; održivi razvoj, racionalno korišćenje i zaštita prostora i prirodnih resursa; usaglašavanje interesa korisnika prostora i prioritetno djelovanje u prostoru; javni interes i privatni interes ali ne na štetu javnog interesa.

Praćenjem stanja u prostoru (monitoring) smatra se vođenje dokumentacione osnove o prostoru, izrada izvještaja o uređenju prostora, izrada i donošenje programa uređenja prostora i formiranje i vodenje informacionog sistema.

Formiranje i redovno ažuriranje dokumentacione osnove o prostoru je neophodna pretpostavka za cjeiokupno sagledavanje stanja prostora i obaveza je Vfade Crne Gore da propise sadržaj i način vodenja ovog dokumenta.

S toga je, permanentan i kvalitetan monitoring podloga za donošenje održivih planskih dokumenata kojima se određuje organizacija, koriscenje i namjena prostora Glavnog grada kao izuzetno vrijednog resursa.

Sistem uređenja prostora, saglasno zakonu, obuhvata izradu izvještaja o stanju uređenja prostora, kao jednu od faza koja prethodi izradi i donošenju programa uređenja prostora, odnosno donosenju i realizaciji planskih dokumenata. U torn smislu, članom 15. Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata propisano je da organ lokalne uprave jednom godišnje podnosi Skupštini Izvještaj o stanju uređenja prostora, što je i osnov za podnošenje ovog izvještaja.

Izveštaj je koncipiran tako da **sadrži** 7 poglavlja i to:

1. **Prostor Glavnog grada;**
2. **Analiza sprovođenja planskih dokumenata;**
3. **Problemi na uređenju i upravljanju prostorom;**
4. **Mjere i njihov uticaj na upravljanju prostorom;**
5. **Zastita prostora;**
6. **Ocjena o iskazanim potrebama korisnika prostora;**
7. **Ocjena ukupnog stanja uređenja prostora Glavnog grada i Predlog mjera.**

1. Prostor Glavnog grada

Prostor Glavnog grada — **Podgorice**, predstavlja jedinstven prostor u kojem se ostvaruju i odražavaju procesi vezani za razvoj ne samo glavnog gradskog centra već i države Crne Gore.

Podgorica je političko - administrativni, kulturni, privredni, naučni i sportski centar Države Crne Gore. Nalazi se u središnjem dijelu, na raskrsnici magistralnih puteva iz pravca sjever — jug i istok — zapad. Zahvata površinu od 1441 km², odnosno 10,47% teritorije Crne Gore. Geografski položaj određuju koordinate 19° 16' istočno od Griniča i 42° 26' sjeverne geografske širine. Nalazi se na nadmorskoj visini od 44,5 m.

Prema popisu iz 2006.godine Podgorica ima 174.401 stanovnika.

Prostorni plan Opštine Podgorica

Prostor Glavnog grada obrađen je lokalnim planskim dokumentom, Prostornim planom Opštine koji je donešen 1990.godine u kome je tretirano gradsko i vangradsko područje sa planiranom realizacijom do 2011 godine u površini od 144.100 ha.

Osnovni principi urbanizacije prostora tada Opštine Titograd a sada Glavnog grada - Podgorice, dati kroz PPO su:

- Usmjeravanje razvoja grada u djelimično izgrađena područja;
- Razvoj centara uz očuvanje poljoprivrednog zemljišta;
- Zastita uzurpacije brdsko — planinskog dijela;
- Koncentracija blokovske stambene izgradnje većih gustina u uzem gradskom području;
- Izvan gradskog područja izgradnja kolektivnog stanovanja niskih blokova; Izgradnja individualnog stanovanja usmjerena na popunjavanju postojećih prigradskih naselja i na padinama okolnih brda;
- Razvoj proizvodnje i servisnih djelatnosti usmjeren je na industrijsku i transportno - skladišnu zonu;

- Izvan gradskog područja privredu povezati sa prirodnim resursima (poljoprivreda, stočarstvo, prerada voca, povrca, mesa i dr.);
- U lokalnim centrima usmjeriti djelatnosti nižeg ranga (specijalizovane trgovine na veliko i malo, obrazovanje, zdravstvo...);
- Povezanost područja naselja sa širim regionom saobraćajnom mrežom;
- Unapređenje gradske mreže i lokalnih puteva;
- Razvoj poljoprivrede u ravničarskom dijelu a u brdskom proizvodnju voca, mesa ...a u planinskom stocarstvo;
- Poboljšanje infrastrukturne mreže i vodosnabdijevanja;
- Izgradnja hidroelektrana na Morači;
- Razvoj turističkog područja (Veruša, Radov6e, Plavnica, područje Skadarskog jezera...);
- Zastita prirodnih vrijednosti Skadarskog jezera;
- Zastita objekata prirode i prostorno ambijentalnih cjelina.

Prema razvojnim usmiereniima struktura korišćenja zemljišta je planirana za period do 2011 godine i to:

- Poljoprivredne površine
(obradive površine, pašnjaci i ostalo).....66. 600,00 ha
- Šumske površine
(ekonomske šume, zaštitne šume, šikare,
park šume i zaštićene šume i ostalo).....36. 120,00 ha
- Neplodne površine
(površine naselja, goleti i neproduktivno zemljište, površine voda
i površine za eksploataciju pijeska.....41. 380,00 ha

UKUPNO PPO:

144.100,00 ha

Prostorni plan Opštine u prethodnom periodu nije analiziran i mijenjan u cjelosti vec se radilo 5 parcijalnih manjih izmjena ukupne površine 130,85 ha.

Takom 2008.godine, bila je samo jedna izmjena PPO-a za površinu 4,65 ha i odnosila se na lokaciju benzinske pumpe i pratećih sadržaja na magistralnom putu Podgorica - Cetinje.

Generalni urbanistički plan Podgorice

Generalni urbanistički plan Podgorice kao dokument kojim se vrši usmjeravanje razvoja i kojim se daje oblikovni izraz Glavnog grada uz unapređenje prilikom detaljne razrade donešen je takode 1990.godine i zahvata površinu od 8.466 ha.

GUP-om su definisani principi usmierenia za prostornu organizaciju grada i to:

- Podržati razvoj male privrede;
- Organizovati industrijske zone u blizini KAP-a;
- Povecati prosječne površine stambenog prostora na 18,7 m²/st sa prosječnim stanom od 65 m²;
- Povecati ponudu tipova stambenih jedinica;
- Zaštiti sva zemljišta u produktivnoj poljoprivrednoj upotrebi;
- Saobraćajni sistem grada povezati sa sistemom šire teritorije;
- Obezbijediti sanitarnu deponiju;
- Obezbijediti proširenje gradskog groblja i novu lokaciju za gradsko groblje;
- Stvoriti uslove za razvoj vodovodne i elektro mreže;
- Obezbijediti povećanje prostora za društvene djelatnosti (vrtić, škole, zdravstvo, socijala, dom za stare, kultura i dr.);
- Povećati postojeće površine za trgovinu;
- Sanirati deponiju crvenog mulja;
- Obnoviti i revitalizovati područje Nove i Stare Varoši.

Ovim Planom su definisane sljedeće namjene površina za period do 2011 godine i to:

1. Izgradene površine (stanovanje, centralne djelatnosti, industrija, skladišta i servisi, komunalne djelatnosti).....	2.664,00 ha
2. Neizgrađene površine (park šume i parkovi, ostale zelene površine, rekreacija i sport, rekreativna poljoprivreda, groblja i vodene površine)	1.478,00 ha
3. Infrastruktura	427,00 ha
4. Ostale površine { zaštitne šume, poljoprivredne, djelimično obrađene i neobrađene, šikare i neplodne površine i specijalne namjene).....	3.877,00 ha
UKUPNO GUP:	8.446,00 ha

Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana u prethodnom periodu bilo je 20 za prostore ukupne površine 1337 ha.

U 2008.godini, nije usvojena ni jedna izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana.

Imajući u vidu usmjerenja iz Prostornog i Generalnog urbanističkog plana, Glavni grad je u 2008.godini imao na nivou detaljne razrade vazeca planska dokumenata koja se tabelarno daju u nastavku. (tabela 1)

Takođe, u 2008.godini je radeno na velikom broju izmjena i dopuna važećih planova sa ciljem da se funkcionalno unaprijedi prostor izgradnjom različitih sadržaja koje prati izgradnja savremene komunalne opremljenosti što treba da omogući kontrolisano širenje grada i stvaranje kompaktne urbane strukture. (tabela 1)

TABELA BROJ 1.

Red. broj	PLAN	God. donoš.	Pov. Plana u ha	BRP stanov. u m2	BRP poslov. U m2	BRP Ukupna u m2	Korisna površina
1.	"Zabjelo B"	2006	49,5	218.659	12.560	231.219	196.536,15
2.	"Zabjelo Tara"	2003	8,93	42.607,00	16.971	59.578	50.641,30
3.	"Zabjelo B2"	2004	5,96	18.037,00	8.436,00	26.473	22.502,05
4.	"Zabjelo B1"	2004	19,6	29.565,96	7.920,00	37.485,96	31.863,07
5.	"Zabjelo - Zelenika"	1991	49,7	56.174	13.564	69.738	59.277,30
6.	"Zabjelo - Zelenika" (dio)	2001	3,8	5.690	10.824	16.514	14.036,90
7.	"Zelenika"	1989	18	29.700	580	30.280	25.738
8.	"Zabjelo 6"	1979	28,85	126.720	11.081	137.801	117.130,85
9.	"Zabjelo 7"	1979	20,11	93.470	10.152	103.622	88.078,70
10.	"Zabjelo 8"	2004	70,92	224.420	142.792,50	367.212,50	312.130,62
11.	"Zabjelo 9"	2004	12,03	125.070	23.727	148.797	126.477,45
12.	"Zabjelo - Ljubović"	2005	21,35	150.273	3.027	160.520	136.442
13.	"Zagorič 1"	2004	44,95	131.978,70	14.664,30	146.643	124.646,55
14.	"Zagorič 2"	1991	43,4	114.440	1.872	116.312	98.865,20
15.	"Zagorič 2- Zona C"	2000	7,2	34.166	-	34.166	29.041,10
16.	"Zagorič 3 i 4"	1989	109	222.969	9.985	232.949	198.006,65
17.	"Zagorič 3 i 4" (dio)	2005	47,58	160.820,40	902,6	161.723	137.464,55
18.	"Stambena zajednica - Blok V"	1976	26,15	150.832	21.991	172.823	146.899,55
19.	"Stambena zajednica - Blok VI"	2004	34,77	254.780	46.857	301.488	256.264,80
20.	"Univerziteti centar"	2004	41,7	94.220	194.740	288.960	245.616
21.	"Momišići B"	2006	55	104.805	8.255	113.060	96.101,00
22.	"Poslovni centar - Kruševac - Zona A"	2001	5,25	61.579	35.163	96.742	82.230,70
23.	"Poslovni centar - Kruševac - Zona B"	2004	8,69	80.344	53.163	133507	113.480,95
24.	"Momišići A"	2007	63,9	516.950,19	10.617,72	527.567,91	448.432,72
25.	"Momišići A - Zona 2"	2007	8,36	25.911,40	11.715,80	37.626,24	31.982,30
26.	"Momišići A - Zona 1"	2007	3,72	3.850	63.880	67.730	57.570,50
27.	"Momišići A - Zona"	2003	4,41	11.114	4.240	15354	13.050,90

28.	"Tološi 1"	2005	22,34	82.816	5.731	88.547	75.264,95
29.	"Tološi 2"	2007	300	1.122.375	119.450	1.241.225	1.055.041
30.	"Vranići 1"	1988	6,63	15.304	505	15.809	13.437,65
31.	"Dahna"	1982	35,5	60.480	7.640	68.120	57.902
32.	"Novi Grad 1 i 2"	2006	45	410.374	64.574	474.948	403.705,80
33.	"Spomen park - Kruševac"	2006	21,4	12.103	30.822	42.925	36.468,25
34.	"RTV-Centralne djelatnosti"	2004	6,7	-	49.800	49.800	42.330
35.	"RKZ na obali rijeke Morače" (južni dio)	2005	17,33	-	62.437	62.437	53.071,45
36.	"RKZ na obali rijeke Morače" (sjeverni dio)	2004	8,6	-	9.600	9.600	8.160
37.	"Gorica - Park šuma"	1995	88	-	5.700	5.700	4.845
38.	"Mauzolej partizanu borcu na Gorici"	1991	8,5	-	-	-	-
39.	"Gorica C"	2005	21,62	3.680	107.458,69	111.138,69	94.467,89
40.	"Gorica D"	2001	5	26.687	-	26.687	22.683
41.	"Zlatica B"	1990	86	173.479	5.301	178.780	151.963
42.	"Murtočina"	1990	128,55	340.359	13.941	354.300	301.155
43.	"Murtočina" (dio)	2002	3	-	6.744	6.744	5.732,40
44.	"Nova Varoš 2"	2008	43,82	232.458	38.185	270.643,00	216.514,00
45.	"Nova Varoš"	2006	43				
46.	"Drac - Vatrogasni dom"	2004	3,14	28.105	22.885	50.990	43.341,50
47.	"Drač - Nova Varoš"	2005	16,12	61.970,50	31.735,50	93.706	79.650,10
48.	"Drač - Putnički terminal"	2006			61.800	61.800	52,530
49.	"Drač - Cvjetin brijeg"	2007	13,7	35.525	12.917	48.477	48.477
50.	"Stara Varos- Qlok T"	2005	8	91.631	13.498	105.129	89.395,65
51.	"Pobregje"	2004	48	236.776,60	158.390,60	395.167,20	335.892,12
52.	"Drpe Mandića"	1995	15,27	142.657	44.786	187.443	159.326,55
53.	"Blok 35-36"	2006	14,25	71.668	11.558	83.226	70.742,10
54.	"Blok 18 i 19"	2004	13,35	87.959,71	22.800,78	110.760,54	94.146,38
55.	"Blok 14"	1976	10,2	42.835	1.734	44.569	37.883,65
56.	"Servisno - skladišna zona"	1992	52,18	-	151.758	151.758	128.994,30
57.	"Servisno - skladišna zona - Vatrogasni dom"	2005	5,94	-	34.007	34.007	28.905,95
58.	"Servisno - skladišna zona - Stari Aerodrom"	2006	9,34	-	23.824	23.824	20.250,40
59.	"Industrijska zona A"	2000	39,25	-	76.906	76.906	65.370
60.	"Serv. Skladišna zona V-B"	2001	3,94	-	8.724	8.724	7.415,40
61.	"Prvoborac"	1989	67,5	127.420	14.705	142.125	120.806,25
62.	"Gornja Gorica 1"	1989	111,93	123.634	4.620	128.254	109.015,90
63.	"Gornja Gorica 2"	1989	43,27	121.430	4.015	125.445	100.356,00
64.	"Gornja Gorica 2- dio Zone A"	2005	6,92				
65.	"Donja Gorica"	2006	492,77	127.500	9.244	136.744	116.232

66.	"Konik - Stari Aerodrom"	2006	113,23	359.918	96.428	456.345	387.894,10
67.	"Konik - Sanacioni plan"	1990	91	209.357	25.855	235.212	199.930,20
68.	"Konik - Sanac. Plan" (mali)	2006	18,92	207.865	34.690	242.555	194.044,00
69.	"Konik - Vrela Ribnička"	1991	112	178.692	12.513	191.205	162.524,25
70.	"Agroindustrijska zona"	1994	31,7	-	121.008	121.008	102.856,80
71.	"Ibričevina"	2005	34,76	94.914	11.885	106.799	90.779,15
72.	"Masline"	1990	45	102.918,40	17.250	120.168,40	102.143,14
73.	"Kakaricka Gora"	1993	132,3	171.444	10.925	182.369	155.013,65
74.	"Čepurci"	2005	35,36	10.746	25.579	36.325	30.876,25
75.	"Novo Groblje"	2004	62,06	-	5.366	5.366	4.561,10
76.	"Zona centralnih djelatnosti - Cetinjski put"	2005	5,9	-	152.160	152.160	129.336
77.	"Naselje 1 Maj"	2006	39,8	22.418	46.758	69.176	58.799,60
78.	"Radoje Dakić"	2007	20,95	94.848	93.000	187.848	159.670,80
79.	DUP "Servisno - sklad. Sa ranžirnom stanicom"	2007	151,26	-	537.880	537.880	457.198
80.	"Gornja Gorica - Ugostiteljski objekat"	1992	2,5	-	1.102	1.102	936,7
81.	"Stara Varoš"	1994	32	99.519	22.057	121.576	103.339,60
82.	"KBC"	2006	18	-	63.240	63.240	53.754
83.	"Duvanski kombinat"	1995	5,8	-	59.757	54.757	46.543,45
84.	"Beglake - Zeta"	2003	30,63	-	76.690	76.690	65.186,50
85.	"Montefarm"	2003	0,8	-	5.556	5.556	4.722,60
86.	"KO Donji Milješ"	2003	1,35	-	2.400	2.400	2.040
87.	"Skladišta servisi - Cijevna*"	2003	56,55	15.657	60.729	76.386	64.928,10
88.	"Drpe Mandića - Zona B"	2004	3,46	-	56.861	56.861	48.331,85
89.	"Stara Varoš - Zona A"	2004	4,7	45.932	15.533	61.465	52.245,25
90.	"Marko Radović"	2006	4,65	-	41.034	41.034	34.878,90
91.	"Hemomont"	2004	2,45	-	3.887	3.887	3.303,95
92.	"Sanitarna deponija sa reciklažnim centrom"	2005	57,4	-	22.310	22.310	18.963,50
93.	"Plavnica"	2005	34,43	-	11.663	11.663	9.913,55
94.	"Kasarna Morača"	2007	12,13	-	108.500	108.500	92.225
95.	"Nova Varoš - Blok R"	2007	1,63	2.280	12.432	14.712	12.505,20
96.	"Arheološki lokalite - Zlatica"	2008	3,1	3.197	1.341	4.538	3.630,00
97.	Za kat. parcelu br. 8 KO Goljemadi	2008	1,04	-	4.989	4.989	3.991,00
ukupno	-	-	3.860,89	8.307.840	3.770.898	11.923.324	10.139.707,10

Planovi na cijim se izmjenama radi bilo za citav prostor ili za samo **određeni** dio plana **oznacene** su sivom **bojom**.

Za **sljedeća** planska dokumenta koja se po **prvi** put rade, u **2008.godini** praćena je izrada:

1. DUP "Dajbabe - Zelenika", površine 35,64 ha
2. DUP "Zagorič 5", površine 68,97 ha
3. DUP "Dahna", površine 96,68 ha
4. Urbanistički plan naselja "Dinoša", površine 90,00 ha
5. DUP "Momišići C, površine 77,42 ha
6. DUP "Industrijska zona-KAP- a", površine 468,58 ha
7. DUP "Masline 2", površine 41,17 ha
8. DUP "Sadine", površine 118,84 ha
9. DUP "Konik, Stari Aerodrom, III faza", površine 266,33 ha
10. DUP "Industrijska zona - zona A", površine 212,95 ha
11. DUP "Golubovci –dio zone 1.4.", površine 4,7 ha
12. DUP "Radoje Dakić faza II", površine 20,06 ha
13. DUP "Dajbabe", površine 136,78 ha
14. DUP "Golubovci-dio zone 2, površine 0,46 ha.

Upoređivanjem donijetih planova **detaljne razrade** i predviđenih prostora za detaljnu razradu planom **višeg reda moze** se konstatovati da se Generafni **urbanistički** plan realizovao maksimaino kroz donijete planove u prethodnom periodu (**prilog** karta broj 1). **Takođe**, izmjene koje su u toku treba da u kvalitativnom smislu te iste planove unaprijede. Osnovni zadatak **izmjena** prostorno - planske dokumentacije je da **predloži** rjeSenja koja predstavljaju u **najvećoj** mjeri **značajne** interese **svih** subjekata i koja **često omogućavaju** interpolaciju stambenih i poslovnih zona kao i **drugih sadržaja** naročito duž **glavnih saobraćajnica**.

Do decembra 2008.godine, donijete su Izmjene i dopune DUP-a "Nova **Varoš 2**", UP "Arheološki lokalitet **Zlatica**" i "**Lokalna studija** lokacije za kat. parcelu br. 8 KO **Goljemadi**".

2. Analiza sprovođenja planskih dokumenata

U cilju sprovođenja planskih dokumenata preduzimate su u izyjestajnom periodu **sljedeće** aktivnosti:

2.1. Priprema **gradevinskog zemljišta za komunalno opremanje**

Problemi sa kojim se **susriječemo** u praksi za **rješavanje** ovih pitanja **posljedica** su određenih zakonskih rjesenja koja u dovoljnoj mjeri **nijesu usaglašena**. Tako na primjer rjesenja o lokaciji saglasno ranijem **Zakonu** **nijesu se mogla** izdavati **ukoliko** **nijesu riješeni** imovinski odnosi a s druge strane imovinski odnosi **ne mogu se rješavati** bez glavnog projekta i **elaborata** o eksproprijaciji. Ovakva rjesenja predstavljala su **često kočnicu** realizacije planskih dokumenata.

U **izvještajnom periodu riješeni** su imovinsko - pravni odnosi za **prva četiri** objekta a za ostale su u toku i privode se kraju **postupci eksproprijacije**:

- put do **pećine** Magara, DUP "Tološi 2"; (1.38 m²..... 45.520 €)
- objekte u Bulevaru **Ivana Crnojevića**, DUP "Drač" (4 stana..... 170.100 €)
- **Ulicu Piperska**, DUP "Zagorič 3 i 4" (1303 m²..... 60.350 €)
- **Bulevar "40"**, DUP "Drac - putnički terminal",
DUP "Serivisno -skladisna zona", DUP "Blok 18 i 19",
DUP "Blok 35-36" (13.329 m²....683.508 €)
- trasu "mini **obilaznice**" i **mosta** na Ribnici,
DUP "Ibričevina", DUP "Konik - Sanacioni plan",
DUP "Konik - Stari Aerodrom",
DUP "Servisno -skladisna zona – Vatrogasni dom"; (13 366 m²)
- Ulicu "B", DUP "Drač i DUP "Drač – putnički terminal" (4 946 m²)
- Orjensku i Pohorsku ulicu, DUP "Murtočina - Zlatica; (4 295 m²)
- **saobraćajnicu** u zahvatu DUP-a "Zagorič 1"; (4 478 m²)
- **saobraćajnice** za koje je u toku izrada projektne dokumentacije i za **pojedinačne** investitore.

Analizom svih pet manjih **parcijalnih** izmjena PPO-a koliko ih je bilo od 1990.godine, konstatuje se da je tek 0,1% teritorije koju **zahvata** PPO izmijenjeno.

Osnovni razlozi izmjena su koridori **putnih pravaca** prema Božaju, Danilovgradu i Cetinju kao i **prateći sadržaji** uz putnu infrastrukturu. Jedna **izmjena** se odnosila na stvaranje planskih pretpostavki za izgradnju **vjerskog** objekta "Medresa".

Izmjena za pojedine prostore u okviru GUP-a bilo je do sada 20 u ukupnoj **površini** 1337 ha, tj., 16% od **površine** zahvata GUP-a (**prilog karta broj 2**). Svaka izmjena **sama** za sebe **ili čak** uz analizu kontaktnih planova u vremenu **doñošenja imala** je opravdanje, **ali sve zajedno** su **uticale** na znatno smanjenje **poljoprivrednih površina**,

rekreativne **poljoprivrede**, površina namijenjenim za sport i **rekreaciju**, industrije, park **suma** i parkovi i dr.

Na **racun** ovih **smanjenja** od **blizu** 500 ha **povecane su površine dominantno** za individuaino stanovanje, zatim za **višeporodično** i koiektivno stanovanje, sadrzaje uz magistralne puteve, centralne djelatnosti, groblja i si.

Takođe je **rađeno** na izradi DUP-ova datih u prethodnom **poglavlju** kao i na izradi 117 glavnih projekata kao preduslova za realizaciju izgradnje objekata i **komunalnog** opremanja **prostora** Glavnog grada.

Prenos prava na građevinskom zemlјistu

Prenos prava na gradevinskom **zemlјistu**, javnim pozivima izvršen je za 7 **urbanističkih** parcela **ukupne** površine 14.003 m². Polovina ovih površina opredijeljena je za objekte sa namjenom proizvodne djelatnosti u Agroindustrijskoj zoni. **Cilj** je da se uskoro **još** desetak **urbanističkih** parcela privede namjeni kako bi se ova za grad izuzetno vazna zona stavila u funkciju. Ove aktivnosti u izvjestajnom periodu **potvrđuju** opredjeljenje Giavnog grada da **prioritetno stimuliše** razvoj **preduzetništva** **usmjeravajući** ga u zone planski opredijeljene za te namjene i otklanja biznis barijere.

Dokompletiranje urbanističkih parcela

I pored nastojanja kod izrade planske dokumentacije da se **katastarska** i **urbanistička** parcela **poklapaju** nijesu rijetki **slučajevi** kada se **mora vršiti dokompletiranje** urbanističkih parcela. Takvih dokompletiranja, a na osnovu zakonske odrednice da je vlasnik katastarske **parcele dužan** da trpi promjene granica **urbanističke** parcele, **bilo** u izvjestajnom periodu 55 u ukupnoj površini od 7.972,13 m².

Predmet dokompletiranja **pojedinih** parcela bilo je **zemlјište** površine od 2 m² pa do 1250 m².

U odnosu na prethodnu godinu kada je **dokompletirana** 71 urbanistička parcela u površini od 25.029 m² ovo predstavlja umanjeње za oko 17.000 m².

Izgradnja objekata

Tokom 2008.godine, izdato je 389 gradevinskih dozvola.

Za objekte površine do 1000 m² bilo je 267, za objekte **iznad** te površine 73 gradevinske dozvole dok je broj dozvola za infrastrukturne objekte **iznosio** 49.

U narednim tabelama daju se po Detaljnim urbanističkim planovima osnovni podaci o objektima za koje su izdate građevinske dozvole. (tabela 2)

TABELA BR.2

ZA OBJEKTE POVRŠINE DO 1.000 m²

DUP, GUP, PPO	Namjena objekta			BRGPm ²	br. stanova	Pposl. prost. m ²	vrijednost u €
	stambeni	stamb. poslovn	poslovn				
DUP»Murtovina	5	/	/	1.216	7	/	359.000,00
DUP „Ibričevina“	2	1	/	1.127	8	246	777.000,00
DUP " Zagorič1"	12	2	/	5.571	37	268	2.364.300,00
DUP " Tološi 2"	26	6	/	9.746	56	826	3.157.200
DUP "N.Varoš2"	1	/	/	335	2	/	112.000,00
DUP " D.Gorica"	61	7	3	21.654	120	2896	7.319.500,00
DUP " Gorica C"	7	3	/	6.205	31	276	2.087.000,00
DUP " Zabjelo9"	1	/	/	333	4	/	93.000,00
DUP " Zabjelo8"	12	2	1	4.308	25	1.259	165.900
DUP" Zabjelo B"	11	4	/	7.489	36	650	2.987.000,00
DUP"ST.Aerodrom"	12	3	/	5.701	33	355	1.920.000,00
DUP " Momišići A"	9	1	/	4.081	16	115	1.353.000,00
DUP " Zabj. Ljubović"	8	1	/	5.230	40	136,4	2.061.000,00
DUP"Zagorič 3-4"	1	4	/	2.320	17	75	753.000,00
DUP " Momišići B"	6	2	/	3.270	23	463	1.047.000,00
DUP" SZ Kruševac bl.6"	1	/	2	1.005	3	760	478.000,00
DUP" Tološi 1"	8	/	/	3.091	15	/	1.221.000,00
DUP" Drač N.Varoš "	i	1	1	910	1	628	512.000,00
DUP" Drač P.Terminal "	4	1	1	2.470	14	113	1.063.500,00
DUP"Konik-San.Plan"	1	/	/	52	1	/	23.000,00
DUP"Novi Grad 1i2"	1	/	2	227	1	172,5	248.000,00
DUP"Prvoborac"	2	/	/	475	2	/	168.000,00
DUP"Zagorič 1"	/	1	/	161	2	40	125.000,00
UP" Stara Varoš"	2	/	t	354	3	/	162.000,00
DUP"G.Gorica1"	1	/	/	162	2	/	80.000,00
DUP"Zlatica B"	1	/	/	150	1	/	59.000,00
DUP"Kakaricka Gora"	1	/	/	250	2	/	94.000,00
DUP"N.Varoš"	/	/	1	50	/	50	6.000,00
DUP"G.Gorica2"	5	2	/	1.742	16	227	708.000,00
DUP"Zelenika"	3	/	/	1.522	12	/	827.000,00
PPO Podgorica	5	/	4	3.404	1	2.520	866.500,00
GUP Golubovci	/	/	2	1.512	/	1.201	296.000,00
ukupno objekata: 267				f			
Ukupno	209	41	17	96123	531	13276,9	33.492.900,00

ZA OBJEKTE POVRŠINE PREKO 1.000 m²

DUP, GUP, PPO	Namjena objekta			BRGPm ²	br. stanova	Pposl. prost. m ²	vrijednost u €
	stambeni	stamb. pos	poslovn				
DUP»Pobrežje"	1	1	/	13.420	105	373	6.689.000,00
DUP „Radoje Dakić"	1	1	/	3.477	31	455	966000,00
DUP" Zagorič1"	5	/	1	3.179	50	/	1.630.000,00

DUP " Tološi 2"	1	/	/	1571	21		480.000
DUP "Marko Radović"	1	/		37.041	1	36.680	10.949.000,00
DUP " D.Gorica"	/	/		11.022	/	11.022	4.230.500,00
DUP " Gorica C"	2		1 /	11.564	64	57	3.064.869,00
DUP " Zabjelo9"	4		2 1	23.635	225	6.000	6.888.000,00
DUP " Zabjelo8"	1		1 /	15.248	138	119	8.415.000
DUP" Zabjelo B"	1	/	/	198		2	89.000,00
DUP"ST Aerodrom"	4	/		21.961	182	8.134	7.359.000,00
DUP " Momišići A"	1	/	/	231	4	/	30.561,00
DUP " Zabj. Ljubović"	1	/	/	8.904	68	8.904	2.421.000,00
DUP " Momišići B"	1		1 /	7.298	24	4.640	851.000,00
DUP" SZ Kruševac bl.6"	3	/		6.019	55	423	4.076.000,00
DUP"Drač Cvij. Brijeg	1	/	/	398	5	/	135.000,00
DUP" Drač P. Terminal "	1	/	/	1.548	22		547.008,00
DUP"Konik-San.Plan"	2		1 1	29.999	420	6.383	8.426.000,00
DUP"Novi Grad 1i2"	1	/	/	1997	11	/	762.289,00
DUP"Blok 35-36"	1		1 /	46.616	410	3.172	15.682.000,00
DUP"P.C.Kruševac"	/	/		3.459	/	2.884	1.324.000,00
UP" Sklad.iserv Cijevna"	/	/		4.040	/	3.826	1.348.000,00
DUP"1 maj"	5		2 f	29.199	312	691	7.198.000,00
DUP"Spomen park Kruš"	/	/		14.248	/	12.809	4.409.000,00
DUP"Čepurci"	1	/	/	7131	56	/	1.415.000,00
DUP"N.Varoš"	1	/		8.886	10	7.635	930.992,89
DUP"Zona c.djel. Ct put"	/	/		92.997		92.997	67.597.000,00
UP"KBC"	/	/		4.467	/	4467	2.498.000,00
PPO Podgorica	/	/		5.616	/	5.321	2.026.000,00
GUP Podgorica	/	/		130	/	130	379.000,00
	ukupno objekata: 73						
Ukupno	40	11	22	415499	221G	217122	172.816.219,89

ZA INFRASTRUKTURNE OBJEKTE

DUP,GUP, PPO	Energetska Infrastruktura			hidroteh.infrastruktura		saobrac.infras.
	trafo St.	10Kv I NN kabl	TK	kanalizac.	vodovod	saobraćajnice
DUP"Gorica C"	1	/	/	/	/	1
DUP" Blok V"	1	/	1	/	/	/
DUP" PC Kruševac"	1		1	/	/	/
DUP" 1.maj"	1	/	/	/	/	/
DUP" D.Gorica"	2		1	/	/	/
DUP" Drpe M."	1	/	/	/	/	/
DUP" Zon.cent.dj. CT Pur	1	/	/	/	/	/
DUP" Momišići B"	2		1	/	/	/
DUP" Serv.skl.uz zej.pr."	1	/	/	/	/	/
UP" Stara Varoš"	/		1	/	/	/
DUP" Momišići A"	1		1	/	/	/

DUP" Ibričevina"	1	/	/	/	1	/
DUP" Gorica-park šuma"	1	/	/	/	/	/
DUP" Serv. Skl.zona"	1	/	/	/	/	/
DUP" Gornja Gorica 2"	/	/	1	/	/	/
DUP" Gornja Gorica "	/	/	1	/	/	/
DUP" Zagorič"	/	/	1	/	/	/
DUP" Tološi 2"	1	/	1	/	/	/
DUP" Tološi 1"	1	/	/	/	/	/
DUP" Drač put.terminal"	/	/	/	/	/	1
DUP" Konik Sanacioni"	/	/	/	/	/	1
DUP" Novi Grad 1i2"	/	/	/	/	/	1
DUP" Zabjelo B"	/	/	/	1	/	/
DUP" Čepurci"	/	/	/	2	/	/
GUP Podgorica	/	/	1	/	/	/
GUP Golubovci	2	/	/	/	/	/
PPO Podgorica	4	/	2	/	3	/
UKUPNO :	23		5	8	3	4

Vazeci planski dokumenti stvaraju usiove za legalnu gradnju stambenih objekata u BRP od 8.307.840 m² a **poslovnih** u BRP od 3.770.898 m².

Saglasno usmjerenjima iz GUP-a o **površini** stambenog prostora po **stanovniku, broju članova** jednog **domaćinstva** i o **prosječnoj površini** stana dolazi se do podataka da **vazeca** planska opredjeljenja **omogućavaju** postojanje **blizu 100.000** stanova **prosječne površine** stana od 65 m², **što bi** trebalo da zadovolji **potrebe 350.000** stanovnika.

Takođe, i sve izmjene i dopune planskih dokumenata na kojima se radi idu na **povećanje površina izgrađenosti** kroz novu **gradnju**, iefafizaciju, nadgradnju i dogradnju **postojećih** objekata **što** će kada se ti planovi **završe** značajno **povećati površine** opredijeljene za stanovanje **ali** i za poslovanje.

Rješenja o porezu na nepokretnosti za **fizička lica** za stanove i **kuće** donijeto je 53.579. Imajući u vidu da jedno **fizičko** lice može imati **više** stanova posebno ako se radi o **kućama** i pri procjeni da su 30% **fizičkih** lica vlasnici **kuća** sa po 2 stana dolazi se do podataka da je u Podgorici u 2007.godini **bilo** izgradnja cca 70.000 stanova. Po završenoj izgradnji na osnovu dobijenih **građevinskih** dozvola u ovoj godini broj stanova **će** se povećati za 2747 a **površina** za 270.000 m² stambenog prostora i 230.000 m² poslovnog prostora.

Ako se tome doda broj **neevidentiranih tj.**, onih za koje nijesu donijeta **rješenja** o porezu na **nepokretnost**, dolazi se do broja stanova **između 75.000 -80.000**.

Ovi podaci ukazuju da bi se time obezbijedili stambeni uslovi za vise od 250.000 stanovnika.

Takode u izvještajnom periodu donijeto je 120 rješenja o pretvaranju stambenog u poslovni prostor za površinu od 6119,55 m², čime je umanjen stambeni na racun poslovnog prostora.

Daljom analizom planskih dokumenata utvrđeno je da je obezbijeden prostor za obavljanje djelatnosti za cca 10.000 privrednih subjekata od cega 3000 preduzetnika ali da se i dalje osjeća potreba za poslovnim objektima i poslovnim prostorima u okviru druge namjene objekata,

Takode se uocava da je nedovoljna realizacija objekata: zdravstva, kulture, školstva, sudstva, socijalne zaštite, domova za stara lica, rezidencijalnog stanovanja, luksuznih stanova površine preko 200 m², sindikalnih stanova površine do 50 m², stanova za potrebe raseljavanja u cilju realizacije planova i stambene izgradnje u skladu sa opredjeijenjima Bečke konvencije, kao i objekata i uredeja komunalne infrastrukture.

Analizom sprovođenja planova uocava se da planovi koji su donešeni sa željom da se što više nelegalnih objekata legalizuje kakvi su DUP "Tološi 2" i DUP "Donja Gorica" su donekle postigii cilj jer je vec legalizovan značajan broj objekata. Za razliku od njih DUP "Kakaricka Gora" nije dao nikakve efekte, sto ukazuje da treba tražiti nove mehanizme kako za rješavanje pitanja tog uzurpiranog zemljišta tako i objekata na njemu koji su uklopljeni u plan.

Komunalno opremanje

Uređivanje građevinskog zemljišta smatra se opremanje koje omogućava implementaciju planskog dokumenta.

Nakon završenih pripremnih radova koji između ostalog obuhvataju i izradu tehničke dokumentacije, reviziju projekata, prikljupljanje svih propisanih saglasnosti, te dobijanje građevinske dozvole pristupa se izgradnji objekata i uređaja komunalne infrastrukture.

Sredstva za uređivanje građevinskog zemljišta u izvještajnom periodu osim naknada za uređivanje građevinskog zemljišta bila su i od naknada za korišćenje građevinskog zemljišta i od sredstava dobijenih od zakupa poslovnih prostora. Donošenjem novog Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata stavljen je van snage između ostalih i Zakon o građevinskom zemljištu a sa njim i naknada za koriscenje građevinskog zemljišta, sto ce značajno umanjiti prihode koji treba Programom uređenja prostora da se usmjere za uređivanje građevinskog zemljišta u narednoj godini.

Takode treba istaći da je novi Zakon dao mogućnost komunalnog opremanja i od strane investitora. Ovo pitanje treba riješiti na način da infrastruktura bude izgrađena u

skladu sa **normativima** u **građe vinarstvu**, strucno nadzirana i **p re data** na **upravljanje** javnim **preduzećima** u skladu sa zakonom.

U izvjestajnom periodu **završeni** su radovi prikazani u **tabeli broj 3** dok su radovi koji su u toku dati u **tabeli br. 4**.

TABELA BR.3

DUP, GUP, PPO	ZAVRŠENI RADOVI	Uložena sredstva
DUP" BLOK V"	Izgradnja saobraćajnice sa parkingom	30.000,00
DUP "Stara Varoš, Blok 7",	Uređivanje i opremanje lokacije	723.096,94
DUP Novi Grad 1 i 2	Uređivanje i opremanje lokacije	550.619,00
	Rekonstrukcija Ulice Svetozara Markovića	729.870,93
	Izgradnja saobraćajnice sa parkinzima	278.884,88
	Rekonstrukcija semafora na raskrsnici Bulavara Svetog Petra Cetinskog i Ulice Svetozara Markovića	72.744,86
	DUP "Murtovina"	Rekonstrukcija Orijske i Pohorske ulice
DUP" Gornja Gorica 1"	Rekonstrukcija Ulice Miloja Pavlovića sa rekonstrukcijom vodovoda	272.358,31
DUP" Drač CV.Brijeg"	Izgradnja kolektora fekalne kanalizacije Bulevar V proleterske prema Ulici kralja Nikole sa rekonstrukcijom Ulice bratstva i jedinstva	1.266.004,00
	Rekonstrukcija Ulice Josipa Broza Tita	1.810.105,81
DUP" Konik-ST.Aerodrom	Izgradnja djela kolektora atmosferske kanalizacije Ulice 8-8 i Puta Radomira Ivanovića	308.166,21
DUP" Drač-Putn. Terminal"	Izgradnja saobraćajnica E2	100.000,00
DUP" Servisno-Skl.zona"	Izgradnja Bulevara 40, II faza	753.821,53
DUP" Konik Vr.Ribnička"	MZ Konik i Vrela Ribnička , asfaltiranje puteva na području mjesne zajednice	78.176,81
	Izgradnja fekalne kanalizacije u Ulici Husinjskih rudara	174.565,08
DUP" Radoje Dakic"	Rekonstrukcija raskrsnice kod AD "Radoje Dakic"	1.226.080,34
DUP" Nova Varos"	Izgradnja zaštitnih nadstrešnica u Ulici bokešoj	176.229,84

	Učešće u izgradnji pješačkog mosta na Morači u nastavku Hercegovačke ulice - izgradnja oporaca mosta	1.191.556,52
DUP" BLOK VI "	Izgradnja kolektora fekalne i atmosferske kanalizacije u zahvatu	275.757,87
DUP " Spomen p, Kruševac"	izgradnja Ulice 2001	368.940,32
DUP" Pobrežje"	Izgradnja saobraćajnice	109.882,44
DUP" Stara Varoš"	Rekonstrukcija raskrsnice Ulice bratstva i jedinstva i Ulice oktobarske revolucije	204.890,00
DUP " Gorica C"	Izgradnja fekalne kanaiizacije u Ulici Sava Lubarde	17.758,37
DUP" Tološi 2"	Izgradnja i rekonstrukcija hidrotehničkih instalacija	160.527,09
	Izgradnja saobraćajnice radnog naziva "Nova 101" i mosta preko rijeke Mareze	200.000,00
	MZ Tuzi, asfaltiranje puteva na području mjesne zajednice	41.953,75
	MZ Gornja Zeta , asfaltiranje puteva	29.967,50
	MZ Goričani - Šušunja , asfaltiranje puteva	25.003,40
	MZ Golubovci, asfaltiranje puteva	19.373,20
	MZ Mahala - Mojanovići , asfaltiranje puteva	108.947,55
	MZ Mataguži , asfaltiranje puteva	19.920,30
	MZ Balabani - Gostilj , asfaltiranje puteva	15.012,40
	MZ Bijelo Polje , asfaltiranje puteva	
	MZ Berislavci, asfaltiranje puteva	32.045,56
	MZ Vukovci - Ponari, asfaltiranje puteva	27.544,60
GUP Golubovci	Izgradnja sekundarne mreže za selo Srpska	130.526,90
	Nastavak izrade potisnog cjevovoda do rezervoara iznad Vuksanlekića	108.382,21
	Izgradnja magistralnih cjevovoda na području Malesije , 3.00km	525.715,25
	Izgradnja rasvjete na seoskom području u mjesnoj zajednici Lijeva rijeka	13.500,00
	Izgradnja rasvjete na seoskom području u mjesnim zajednicama Brskut i Pelev brijeg	9.000,00
	MZ Pelev brijeg, asfaltiranje puteva	
PPO Podgorica	MZ Pelev brijeg , asfaltiranje puta Pelev brijeg - Lutovo	146.935,62

MZ Brskut , asfaltiranje puteva	19.983,60
MZ Hoti , asfaltiranje puteva	43.080,95
MZ Stijena , nasipanje puteva	
MZ Vuksanlekići - Podhum, asfaltiranje puteva	38.720,38
MZ Zatrijebač , asfaltiranje i nasip. puteva	29.701,90
MZ Milješ , asfaltiranje puteva	50.454,40
MZ Vranj - Vladne, asfaltiranje puteva	41.224,30
MZ Lijeva Rijeka , asfaltiranje puteva	
MZ Lijeva Rijeka , rekonstrukcija i modernizacija nekategorisanog puta Ptič - Krivi Do - Slacko-200 m	
MZ Lijeva Rijeka, sanacija puta za Kurlaj	153.232,17
MZ Tuzi, asfaltiranje puteva	41953,75
MZ Dinoša , asfaltiranje puteva	34.372,37
MZ Doljani, asfaltiranje puteva	
MZ Sukuruć , asfaltiranje puteva	29.619,97
Izgradnja kolektora atmosfenske kanalizacije Agrozona Ribnica obuhvata vise Detaljnih urbanističkih planova	1.091.177,12
UKUPNO:	14.063.301,80

TABELA BR.4

DUP, GUP, PPO	RADOVI U TOKU	utrošena sredstva
DUP "Čepurci"	(Zona C -uređenje lokacije	90.042,22
	uređenje i opremanje lokacije	443.122,64
DUP "PC Kruševac"	Izgradnja podzemne garaze	565.318,82
	Izgradnja podzemnog prolaza u Bulevaru Sv. Petra Četinjskog	581.268,70
	/10 kV kabl za kat.parc. 2085/	29.537,94
	Uređenje zaštitne zone vodoizvorišta Mareza sa adaptacijom postojećeg objekta	192.000,00
DUP "Tološi II"	I faza radova na automatizaciji rada vodovodnog sistema uvođenjem daljinskog nadzora i kontrole crpnih stanica "Mareza", "Zagorič" i "Čemovsko polje"	95.000,00
DUP" Zabjelo 9"	uređenje i opremanje lokacije	1.804.473,91
	uređenje i opremanje lokacije	2.519.864,39
DUP "Konik - Sanacioni plan"	Izgradnja poluskvera uz Bulevar V Proleterske brigade	245.884,43

	Izgradnja saobraćajne mini obilaznice , od Mojkovacke ulice do mosta na Ribnici	1.162.584,02
DUP " 1. maj"	Opremanje lokacija	1.200-813,07
DUP" Gornja Gorica1"	Rekonstrukcija Vojvođanske ulice	60.000,00
DUP "Zabjelo 7"	Izgradnja ulice "A" - I faza	48.995,65
	Izgradnja zaštitnih nadstrešnica u Ulici slobode	489.616,81
	Izgradnja pntupnih saobraćajnica pješačkom mostu na Morači, nastavak Hercegovačke ulice	198.487,42
	Rekonstrukcija Njegoševe ul. , I faza	999.583,27
DUP" Nova Varoš"	Izgradnja garaze sa uređenjem terena u zahvatu DUP-a "Nova Varos", blok M	1.099.824,14
	Izgradnja ulica 2003,2004 i 2004	577.000,00
	Rekonstrukcija ulice Vlad Četkovića	602.341,00
DUP "Blok VI"	Nabavka i postavljanje VN kabla	260.000,00
DUP" Donja Gorica"	Izgradnja saobracajnica	1.427.114,97
DUP" Zagorič 1 "	Rekonstrukcija Piperske ulice , II faza	767.706,47
DUP" Ibričevina"	Izgradnja ulice (krak Goce Delčeva)	414.165,74
	Rekonstrukcija dijela Ulice 4. Jula (veza sa miniobilaznicom)	732.842,83
DUP" Pobežje"	Izgradnja kolektora fekalne kanalizacije Ulica bratstva i jedinstva - Ulica kralja NikoEe	150.451,29
	Uređenje zaštitne zone vodoizvorišta Zagorič	150.000,00
	Izgradnja i opremanje mjernih mjesta i regulacione mjerne opreme vodovodnog sistema	115.000,00
DUP " Zagorič 5"	Bušenje i opremanje dva bunara za crpnu stanicu Zagorič	165.000,00
UP" Stara Varoš"	Rekonstrukcija vodovoda	241 350,94
	Izgradnja garaze	1.249.795,00
DUP" Novi Grad 1 i 2"		
DUP " Zagorič 3 i 4"	Rekonstrukcija pješačkog mosta , veza Malog brda i Zagoriča	577.738,00
DUP" Servisi i skladišta"	Izmještanje vodovoda	124.066,07
GUP Golubovci	Nastavak izgradnje magistralnih cjevovoda	1.152.704,18

	Izgradnja vodovoda za naselja Donja Zeta za dio Mojanovića i Mojanovići - Balijače	202687.98
	Izgradnja vodovoda za naselja Donje Zete za dio Golubovci - Vukovački most i za Berislavce	272.228,99
PPO Podgorica	Opremanje lokacija	14.948,34
	Opremanje lokacija u naseljima sa pretežno individualnom izgradnjom i drugih lokacija za koje se uкаže потреба i obezbijede sredstva	76.161,33
	Radovi na vodoizvorішту Iverak	287.321,30
	Izrada rezervoara iznad Vuksanlekića, V=800m³ , za potrebe vodosnabdjevanja Donje Malesije i stvaranja uslova za vodosnabdjevanje Gornje Malesije sa izgradnjom prilaznog puta	483.407,85
	Bušenje i opremanje novog bunara na vodoizvorішту u Vuksanlekićima za potrebe vodosnabdjevanja Zete, kao i rezerve za vodosnabdjevanje Donje Malesije	130.441,31
	Rekonstrukcija mosta na Zeti sa izgradnjom pristupnih saobraćajnica u Rogamim	721.180,58
	Izgradnja saobraćajne mini obilaznice , I faza(obuhvata više Detaljnih urbanističkih planova)	100.000,00
	Izgradnja I dionice mini obilaznice od Smokovca do Ulice Nikole Tesle	4.180.538,16
	Investiciono održavanje gradskih saobraćajnica i objekata	368.053,15
	Rekonstrukcija postojeće svjetlosne signalizacije	198.075,96
	Rekonstrukcija postojeće javne rasvjete	359.340,36
	UKUPNO:	27.928.079,23

Troškovi izvedenih magistralnih i primarnih objekata infrastrukture i komunalnog opremanja a koji se odnose na glavne gradske **saobraćajnice, mostove, podvoznjake, nadvoznjake, trgove, zelene površine, elektro, hidro i tk instalacije, deponije, pijaca, groblje i sl.**, do kraja 2007.godine procijenjeni su na iznos od 256.869.000 € **što** sa **uloženim sredstvima** u ovoj godini **čini blizu 300.000.000 €**. Ovako **značajna** ulaganja posebno u periodu od 2000 godine, dala su efekte na **poboljšanje kvaliteta života** svih stanovnika Glavnog grada. U dijelu komunalnog **uređenja grada I, II i dijelom III** zona cijene se kao **kvalitetno** opremljene zone, dok u ostalim **djelovima** grada treba

значајније ulagati **što** ce se desiti sa intenziviranjem izgradnje i legalizacije objekata na tim područjima.

Najveće su potrebe za **izgradnjom hidrotehničke infrastrukture** kako one koja se tice **vodosnabdijevanja** tako i one koja se odnosi na atmosfersku i fekalnu kanalizaciju.

Dugoročno kvalitetno rješavanje pitanja atmosferske kanalizacije zahtijeva i izmjene planske **dokumentacije** jer svi planovi **donijeti** do 2000 godine, **ovim** pitanjima nijesu poklanjali adekvatnu **pažnju**. **Proširenje** vodovodnog i kanizacionog **sistema** i zamjena **dotrajalih** instalacija, te izgradnja uređaja za **prečišćavanje** otpadnih voda moraju biti prioriteti u **narednom periodu**.

Takođe su evidentni i **problemi rješavanja saobraćaja** u **mirovanju** gdje je do nazad par godina **važilo mišljenje** da su **problemi parkiranja** pitanja za **policiju** a ne za planere. Sada su stvoreni, i **dalje** ih treba **stvarati**, planske pretpostavke za rješavanje ovih **takođe** nagomilanih **problema** u **svim** djeiovima grada.

Nove saobraćajnice u **naseljima** i **rekonstrukcije** postojećih gradskih **ulica** kao i nastavak na već **započetim** radovima i radovima koji se **izvode** fazono su obaveze kojima ce se u narednoj godini **pokloniti** posebna **pažnja**.

Analiza potreba u električnoj **energiji** i snazi ukazuje da **postojeća** elektroenergetska infrastruktura teško zadovoljava **sadašnje** potrebe. Svi novi **objekti** sa ozbiljnijim potrebama ugrozili bi već **preopterećene** napojne tačke **čime** bi se poremetila **kakva takva** pouzdanost i sigurnost napajanja postojećih **potrošača**.

Kako u periodu **dužem** od 20 godina izgradnja primarnih objekata — napojne **tačke** nije pratila izuzetno **dinamičan** rast konzuma potreba u **električnoj** energiji i snazi i porast broja **potrošača**, sada je **stvorena** situacija da elektroenergetska infrastruktura limitira planski razvoj grada. Iz tih razloga Elektroprivreda **mora** prioritet dati **hitnom** rješavanju ovih pitanja.

Izgradnja trgova, **skverova**, javnih **parkirališta** u okviru naselja, terena za rekreaciju i blokovskog zelenila **ali** i ostalih objekata i uređaja komunalne infrastrukture i dalje se mora **proširivati** kako u **centralnim** djeiovima grada tako i po **periferiji**.

3. Problemi na uređenju i upravljanju prostorom

Uprkos dugoj i **značajnoj** tradiciji prostornog planiranja na nivou glavnog grada, **sistem donošenja** i realizacije **planova** pokazuje **određene** slabosti koje se ogledaju u **sljedećem**:

- Nedovoljna povezanost **među** svim planskim akterima na nivou lokalne uprave i lokalne uprave sa **državnom upravom** da bi se **mogle obezbijediti** cjelovite i svestrano **usklađene** prostorne intervencije.

- Potrebi **donošenja** razvojnih **planova** u funkciji **škولstva, zdravstva, sudstva, elektorprivrede, sporta** i drugog.
- Prostorno planska dokumentacija a i zakonodavstvo nijesu u **dovoljnoj mjeri** pratili razvojne promjene i potrebe glavnog grada u ranijem **periodu** sto je između ostalog uslovalo **bespravnu** izgradnju.
- Period **tranzicije, političke nestabilnosti, migracije** velikog broja **izbjeglih i raseljenih lica** prouzrokuje dosta intenzivnu **gotovo nekontrolisanu** bespravnu izgradnju **ali i uzurpaciju državnog zemljišta.**
- Nedovoljni **kadrovski** kapaciteti da se izmjene i dopune planskih dokumenata **brže** i kvalitetnije rade. U **toku** izrade planskog dokumenta dotazi do **značajnije** promjene stanja **na terenu.**
- Dosta **složene** procedure za dobijanje **građevinske** dozvole.
- Cijene komunalnih **usluga** dugi niz godina su bile na nivou koji nije **omogućavao** razvoj tih **sistema,** zbog **čega** su sada potrebna **veca** ulaganja.
- Priprema **građevinskog zemljišta** posebno kada je potrebna eksproprijacija dosta usporavaju proces **uređenja** prostora.
- Bespravna gradnja **osim** sto **umnogome usložnjava** proces planiranja i **ruši kvalitetne koncepte, troškove** komunalnog opremanja prebacuje na one **aktere** koji grade u skfadu sa zakonom.
- Kadrovski potencijali i institucionalna organizovanost nijesu **izgrađeni** do nivoa koji garantuje **kvalitetno,** blagovremeno i preventivno djelovanje u prostoru. Ovo se prioritarno odnosi na inspeksijske organe.
- U oblasti izgradnje objekata, **nadležnost** za preduzimanje **mjera** imaju i inspekcija za puteve, vode, **poljoprivredu, šumarstvo,** za **željeznički saobraćaj** i dr. Sve ove inspekcije **nažalost** nijesu dale **očekivani doprinos** na suzbijanju bespravne gradnje.
- Nemanje **jedinstvene** dokumentacione osnove o prostoru,
- Nemanje **ažurnih** geodetskih i katastarskih podloga i **podataka,** kao i katastara **infrastrukture** kako nadzemnih tako i podzemnih. Bez **sređivanja** i redovnog **ažuriranja** katastra **nepokretnosti** i drugih evidencija, **odlučivanje** o ulaganju u prostor i upravljanju prostorom je **otežano.**

- **Raspoloživa informatička i druga saznanja grada u ovoj oblasti ne zadovoljavaju potrebe sistematskog i trajnog upravljanja prostorom jer ne omogućava izradu zaokruženih i potpunih ocjena o prostornom razvoju.**
- **Nedostaju kriterijumi, pokazatelji i indikatori za praćenje stanja i promjena u prostoru.**
- Spori sudski postupci vezani za **vlasništvo** zemljišta.

4. Mjere i njihov uticaj na upravljanje prostorom

Sastavni dio sveobuhvatnih **reformi** ekonomskog i **društvenog** ambijenta Crne Gore su i reforme u oblasti **uređenja** prostora i izgradnje **objekata**, sa namjerom da se **stvari efikasniji sistem.**

U tom cilju u **izvještajnom** periodu preduzete su **sljedeće mjere:**

- Donijet je prostorni plan Republike Crne Gore i u njemu date **preporuke**, postavke i mjere za izradu planova na nivou lokalne samouprave.
- Donijet je Zakon o **uređenju** prostora i izgradnji objekata gdje su jasno **definisana** prava i **ovlašćenja** ali i obaveze i odgovornosti **glavnog** grada pri izradi i **donošenju planskih dokumenata**, **spровоđenju** planskih dokumenata, **uređivanju** gradevinskog **zemljišta**, izdavanju gradevinskih i upotrebnih dozvola i inspekcijском **nadzoru.**
- **Izvršene** su sve pripreme za **donšenje** Odluke o izradi **Prostorno urbanističkog plana** Glavnog grada - **Podgorice**, koji **ce biti usaglašen** sa Prostornim planom Republike i **radiće** se po sada **vazecem** Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata.
- Donijeta je Uredba o povjeravanju dijela poslova **Ministarstva** za ekonomski **razvoj** **Glavnom** gradu. Povjereni poslovi se odnose na Inspekciju za **zaštitu** prostora.
- Evidentirane su **uzurpacije** zemljišta **čiji** je vlasnik Glavni grad.
- **Urađen** je **akt** o sistematizaciji za Inspekciju **zaštite** prostora, dobijena Saglasnost Ministarstva za ekonomski razvoj i u toku je javni **oglas** za 15 radnih mjesta.
- Donijeti su **dugoročni** programi **razvoja** **komunalne** djelatnosti do 2017 godine.

- Evidentiran je **značajan** broj bespravniх objekata i **preduzimane** su mjere na suzbijanju ovog vida gradnje,
- Radi se na izradi akata o komunalnim **naknadama**, o **pomoćnim** objektima i **montažnim** objektima privremenog karaktera. Lokalna samouprava saglasno **zakonu uređuje** ova pitanja.
- Radi se na formiranju posebnog sajta, za potrebe Sekretarijata za planiranje i **uređenje** prostora i **zaštitu životne sredine**.
- Intenziviran je rad na prikupljanju **građe** koja treba da predstavlja podlogu za kvalitetnije vodenje dokumentacione osnove.
- **Olakšice** date kroz Odluku o **naknadama** za **uređenje** gradsko - gradevisnog **zemljišta** kako one o izmirenju obaveza u **ratama** tako i one koje su **imale** za cilj da **stimulišu** proizvodne djelatnosti i prostore vrijedne u **ambijentalnom** smislu (Stara **Varoš**) daju rezultate tj. **pospješuju** legalnu gradnju.

Sve ove mjere preduzete u 2008.godini kao i druge koje **preduzimaju nadležni** organi ocjenjuje se kao **zadovoljavajuće** i treba ih shvatiti kao dio procesa na **kojem** treba permanentno raditi **unapređujući** ga i **mijenjajući** ga u korist sto bofjeg stanja u ovoj oblasti,

U **tom cilju** aktivnosti u narednom periodu treba usmjeriti **prioritetno** na **rješavanju** pitanja uzurpacije zemljišta i bespravno **izgrađenih** objekata, **zatim** na pitanja stambene **politike**, **zemljišne politike**, energetske **efikasnosti** u **građenju**, migratornim kretanjima **selo** - grad i sjever - **središnji** dio, te svim ostalim pitanjima koja su od uticaja na uspostavljanje **održivog** razvoja u **korišćenju** prostora.

5. Zaštita prostora

Dugi niz godina uprkos **činjenici** da Podgorica **ima specifične** uslove za prostorni razvoj kako industrije tako i poljoprivrede, primjenjivan je koncept razvoja koji se zasnivao na dominaciji industrije nad **ostalim** granama, posebno **poljoprivredom**, i dominaciji **društvenog** nad **privatnim** sektorom. Ova strategija i koncepcija razvoja nije **pretpostavljala** intezivan razvoj privatnog sektora.

Nakon tog perioda nastali period tranzicije i **tržišnog načina** privredivanja, **uticao** je na **izjednačavanje** privatnog i javnog sektora, sto se neminovno **odražava** na socio — ekonomske i ostale **činioce**

U takvim okolnostima nastojali smo da **izmjenama** i **dopunama** planske dokumentacije stvorimo **osnovne pretpostavke** za funkcionisanje sistema u kome plansko **rješenje** i zakonski mehanizmi **usmjeravaju** i **kontrolišu** i to:

- ekonomski razvoj koji treba da obezbijedi materijalno **povoljniji položaj stanovništva**;
 - socijalni razvoj koji dovodi do **društvenog** i **kulturnog** prosperiteta;
 - **ekološki** razvoj koji **štiti** i unapređuje životnu sredinu i **stvara** uslove za zdraviji život.
- Kroz izmjene planskih dokumenata **izrađene** u ovoj godini kao i one na kojima se radi **jačaju** se strukture u naseljima i izbjegava se **širenje** zona.
- **Takođe** se ide na **povećanje** gustine naseljenosti gdje je limit GUP za koji cijenimo da je u **ovom** dijelu prevaziden **ali** ga do **donešenja** novog **planskog** dokumenta **moramo poštovati**.
- Kroz gotovo sva planska dokumenta planirane **su** parkovske i druge zelene **površine**, **sportski sadržaji** i si.
- Za sve **donešene** Odluke o izgradi planova u ovoj godini donijete su i Odluke o izradi **strateške** procjene uticaja pfana na životnu sredinu sa **čime** se **stvaraju** pretpostavke za **još bolje** sagledavanje planiranih **rješenja** sa aspekta **moguceg** uticaja na kvalitet **životne** sredine.
- **Prirodna baština** je i **dalje ocuvana** u **značajnoj** mjeri mada je **evidentan pritisak** na njene vrijednosti dominantno kroz uzurpacije, bespravnu gradnju i **zagađenje** (otpadne vode). U **izvještajnom** periodu **evidentiran** je pomak u uredenju i ozelenjavanju parkovskih **površina** i **pejzažnom** uredenju **ulica** i blokova i to:
- uredenje **dječjeg** parka - DUP "Spomen park Kruševac;
 - uredenje park **sume** "Gorica"
 - uredenje park **sume** "Zlatica"
 - **pejzažno** uredenje **ulica**: Bulevar 40, Bratstva i Jedinstva, Bulevar **Revolucije**, Svetozara **Markovića**, Ivana **Vujoševića**, **Njegoševe**, Josipa **Broza** i dr.
 - uredenje **vrtića** "Ljubica **Popović**"
 - **dječjeg igrališta** u **Ulici Meše Selimovića**
 - uredenje oko objekta Javne ustanove za **smještaj korisnika** psiho aktivnih supstanci.
- **Kulturno** nasleđe Glavnog grada **štitilo** se u izvjestajnom periodu **preduzimanjem** **sljedećih** mjera:

- **završen** je projekat "Nova Antička Duklja" u okviru njega realizovana je djelimična konzervacija i zaštita ovog izuzetno značajnog lokaliteta. Izvršeno je skeniranje većeg dijela prostora Duklja i podignuta scena za izvođenje predstava prikladnih ambijentu.
 - uradena je Studija za sanaciju i prezentaciju ilirskog rada **Meteon** i srednjovjekovne tvrđave **Medun**. Pristupilo se etapnoj realizaciji konzervacije i restauracije ovog spomenika I kategorije koji baštini ilirski, srednjovjekovni i osmanlijski kulturni spoj.
 - **Završeno** je zaštitno arheološko istraživanje (iskopavanje) na **Momišićkom** groblju duž Dalmatinske ulice.
 - Radi se na projektu **rekonstrukcije kuće Rista Stijovića**.
 - **Otvorena** je konzervatorska restauratorska radionica koja ima **velik značaj** za muzej grada,
- Bespravna izgradnja posebno na **uzurpiranom zemljištu**, na primjer **Malo brdo**, brdo **Gorica**, **Kakaricka** gora, **Dajbabska** gora, **naročito** kada je masovna i kad graditelj **stiče** veliku materijalnu korist na **štetu** javnog interesa i uz **ugrožavanje** javnog dobra predstavlja **najznačajniji problem** u zaštiti prostora.

Do sada je evidentirano 2427 **uzurpanata** sa 3143 objekta koji su uzurpirali **zemljište** u svojini Glavnog grada u **površini** od 1,042,649 m² i izgradili **objekte** ukupne površine 196.008,69 m² tj. u **prosjeku** po 62,35 m² stambenog **prostora**. Zabrinjava **činjenica** da je u M II zoni uzurpirano **zemljište** površine 379.409 m².

Bespravno **izgrađenih** objekata evidentiranih u katastar nepokretnosti po katastarskim opstinama na teritoriji PPO-a ima 1525S, sa ukupnom **površinom** osnova objekata 1.272.035,00 m² (**prilog karta broj 3**). Objekti tipa **garaze**, ostave, ljetnje **kuhinje** i drugi **slični pomoćni** objekti površine do 30 m² nijesu uzimani za analizu a ima in evidentiranih oko 9000. Podatke o objektima bez **pomoćnih** objekata treba uzeti kao orjentacione jer ima **slučajeva** da su objekti upisani kao **nelegalni** iz razloga **što** stranka nije **prisustvovala** izlaganju katastarskog operata Mi nije **priložila dozvolu** za **izgradnju**. **Takođe** je **uočljivo** da veliki broj objekata koji postoje na terenu nije uveden u katastar nepokretnosti Sto dodatno **usložnjava** analizu,

Upoređujući podatke katastara nepokretnosti sa podacima **građevinske** inspekcije koja evidentira nelegalne objekte ne po katastarskim opstinama **već** po planskoj **dokumentaciji** **uočava** se da je za **određena područja** broj nelegalnih objekata i po nekoliko puta **veći** u **izveštajima** građevinske inspekcije.

S druge strane imajući u vidu da se **čestim izmjenama** planova **nastoji legalizovati što veći** broj objekata i da tu mogućnost pojedini **građani** iskoriste i podatke **građevinske** inspekcije treba **uzeti** kao **tačne** samo u momentu kada se radi **izvještaj**.

Gradevinska inspekcija Glavnog grada koja je poslove inspeksijske kontrole **obavljala** kao povjerene poslove od 2002. godine, **ulaže** u okviru **raspoloživih** kadrovskih kapaciteta maksimalne napore da **pojavu** bespravne gradnje a **posebno** one na uzurpiranom **zemljištu** svede na niži nivo. I pored evidentnog nastojanja i velikog truda **Inspekcije**, pojava koja postoji zadnjih 20 godina i **dalje** je **zabrinjavajuća** i predstavlja **najznačajniji uzročnik** devastacije prostora.

Izvršenih rješenja o rusenju objekata u 2008. godini **bilo** je 166 sto u odnosu na **2005.godinu** kada ih je bilo više od 450 **trebalo** bi da **znači** da je sada manje **započetih** bespravni objekata. **No**, imajući u vidu da je broj gradevinskih **inžinjera** u inspekciji sa 5 u 2005 godini **došao** na 2 u **2008.godini**, **moguće** da njihovi kapaciteti nijesu **omogućavali** da se **započne** više postupaka kontrole, te donesu i **izvrše** više rješenja o rusenju.

6. Ocjena o iskazanim potrebama korisnika prostora

Učešće javnosti u **procesu** izrade i implementacije planskih dokumenata sve je **naglašenije**. Građani postaju svjesni da svojim aktivnim **učešćem**, **dajući primjedbe** i sugestije **iznoseći** svoja **mišljenja**, postaju aktivni sudionici **čime** doprinose **rješavanju** pitanja od **ličnog** interesa **ali** i javnog interesa.

Nevladine organizacije **takođe** **pokazuju** veliko interesovanje kako uzimanjem **učešća** na gotovo svim javnim raspravama tako i **redovnim** prikupljanjem informacija od organa.

Saglasno zakonskim odredbama da svako ima pravo da bude **obaviješten** o poslovima uredjenja prostora i izgradnje objekata i da daje inicijative i misljenja, građani se redovno **informišu** sto kroz **medije** sto preko sajta Glavnog grada.

Odluka o **pristupanju** izradi planskog dokumenta sa programskim zadatkom se objavljuje u dnevnom **listu** i ima za **cilj** da upozna sve **građane** za koji prostor se radi plan i zbog **cega**.

Kada se plan ugovori, **obrađivač plana najčešće** anketira sve korisnike **prostora**, sto **znači** da su tada na **startu** u prilici da iznesu svoje **želje**, potrebe i namjere,

Nakon **utvrđivanja nacрта** plana građanima se daje **najčešće** u mjesnim zajednicima mogućnost da se upoznaju sa **rješenjima** i da daju eventualne primjedbe i sugestije.

Takode, kod razmatranja **jednogodišnjih** i **višegodišnjih** programa **planiranja** i **uređenja** prostora tj. izgradnje objekata **infrastrukture organizuje** se vise javnih rasprava gdje su **građani** u prilici da iznose svoja **viđenja** i sl.

Ovako transparentne procedure doprinose da inicijativnost gradana iz godine u godinu bude sve **veća**. U narednoj tabeli daje se pregled pristiglih zahtjeva korisnika prostora u **2008.godini** za par planova koji su u **početnoj** fazi izrade i za par planova za koje su **tokom** ove godine **održane** javne rasprave. (**tabela** br. 5)

TABELA BROJ 5

PLAN	BROJ ZAHTJEVA	ZA LEGALIZACIJU DOGRADNJU, NADOGRAĐNJU	ZA NOVU IZGRADNJU	ZA KOREKCIJU PARCELA	OSTALO
Tološi 2 (nije ugovoren)	54	29		22	3
Konik - Sana. plan -izrada Nacrta u početnoj fazi	100	34	43		23
Gornja Gorica 1 -izrada Nacrta u završnoj fazi	304	60	103		43
Zagorič 3 i 4 - Zona 2 (u toku javne rasprave Nacrta Plana)	60	20	38	14	a
Zagorič 1-diozone A - primjedbe na Nacrt plana	27	7	16	1	3

Analizirajući iskazane potrebe korisnika prostora dolazi se do **sljedećeg**:

- Interesovanje korisnika prostora najmanje je kod **donošenja** tj., objavljivanja Odluke o izradi a **najveće** kod **održavanja** javnih rasprava na utvrđene **nacrte** planova;
- **Najveća** Zainteresovanost korisnika prostora odnosi se na novu stambenu izgradnju (stanovanje sa djelatnostima) a **nešto niži** procenat zahtjeva je za dogradnju, nadogradnju i legalizaciju **najčešće** individualnih **stambenih** objekata - **porodično** stanovanje.
- Zainteresovanost za izgradnjom cisto poslovnih objekata iskazuju **najčešće** **državni** organi i institucije i organi Glavnog grada.
- Broj zahtjeva za promjenu namjene **zemljišta** i to najcesce poljoprivrednog u **građevinsko** iz godine u godinu se **povećava**.
- Zainteresovanost za objekte od opsteg interesa i za javne sadržaje najvise iskazuju drzavni i **opštinski** organi

Svi **zahtjevi** korisnika prostora se detaljno analiziraju i oni koji se uklapaju u ukupnu politiku **planiranja** i **uređenja** prostora Giavnog grada i koje struka **prihvati stvaraju** se pretpostavke i da se **realizuju**.

7. Ocjena ukupnog stanja uredenja prostora Giavnog grada

Planirano uredenje prostora se **ostvaruje** ali ne onom dinamikom i **ravnomjernošću** koja bi se **mogla** ocijeniti kao potpuno **zadovoljavajuća**. No i pored toga **veći** broj planskih dokumenata donijet u prethodnim godinama se **realizuje** i time **vrši** pozitivan uticaj na **ukupno** stanje uredenja prostora Podgorice.

Angažovanje renomiranih stranih konsultanata i **česte** prezentacije **iskustva** i **dostignuća** u svijetu daju **značajan** doprinos koji se **reflektuje** na uredenje grada.

Na nivou Crne Gore, Podgorica **uspostavlja** standarde u **planiranju** prostora i izgradnji objekata.

Izdatim gradevinskim dozvolama za **izgradnju stambenih** i poslovnih objekata **pokrenute** su u 2008. **godini**, investicije od preko **200.000.000€**

Nova ponuda privatnog sektora koja preferira konzorcijume **domaćih** i **inostranih kuća** vec daje pozitivne pomake u ovoj oblasti.

Nesumnjiv doprinos daje i nevladin sektor kako u dijelu animiranja korisnika prostora na svim nivoima tako i u dijelu permanentnog **praćenja** svih aktivnosti iz ove oblasti.

Korišćenje instituta **konkursa** i prezentacija konkursnih ideja doprinosi da se dodje do **najboljih rješenja**.

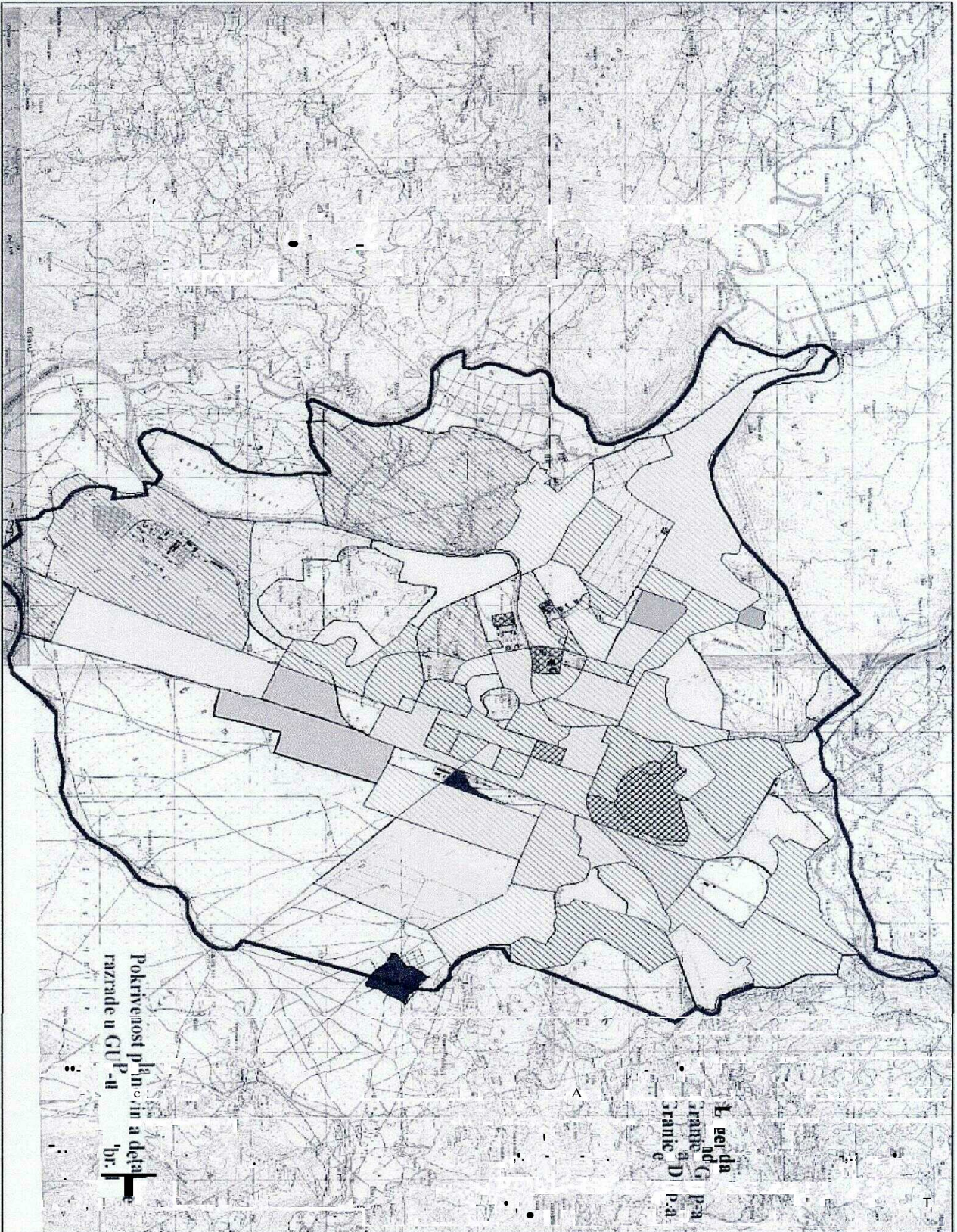
Domaće gradevinske **firme** sve su **bolje** i savremenije opremljene a i kadrovski osposobljene da na kvalitetniji **način** realizuju radove.

U komunalno opremanje za radove koji su **završeni** i one koji su u toku do sada je **uloženo** vise od 40.000.000 €, sto je doprinijelo **ljepšem** izgledu grada, funkcionalnijim **saobraćajnim rješenjima**, kvalitetnijem **načinu života** stanovnika kroz znatno **poboljšanje** hidrotehničkih, elektro i tk instalacija, kao i boljom komunalnom **opremljenošću** prostora.

Sumirajući ukupno stanje uredenja prostora Giavnog grada u 2008.godini **može** se slobodno **reći** da i pored evidentnih **problema** bespravne gradnje i **još** uvijek nedovoljne komunalne opremljenosti, **uređenje** Giavnog grada iz godine u godinu se **značajno poboljšava**. Podgorica je nesumnjivo vec poprimifa **obrise** evropskog grada **što** treba i **dalje** planski **nadograđivati vodeći racuna** o njenim prostornim kapacitetima.

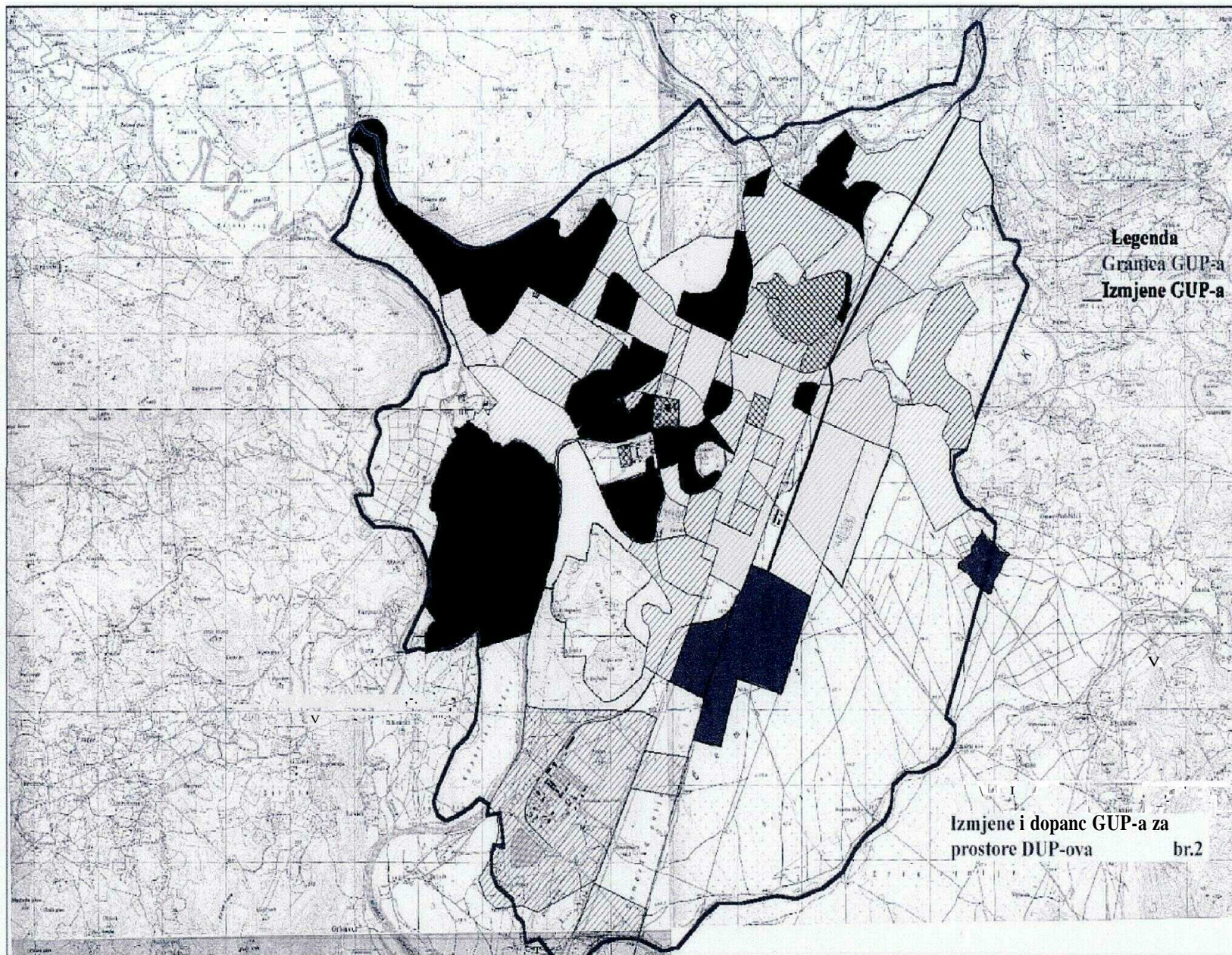
PREDLOG MJERA

- **Prioritetno** raditi na **donošenju Prostornog urbanističkog plana Podgorice (PUP)** kao plana **najvećeg** reda koji treba da da usmjerenja **dalje** organizacije **uređenja** prostora. **Saglasno** njegovim smjernicama i mjerama **proanaliziraće** se planovi **nižeg** reda.
- Uporedo sa **ovim** nastaviti i to **još ažurnije** sa **donošenjem** i **realizacijom** planskih **dokumenata** čija je izrada u **toku**. Planska **opredjeljenja favorizovaće rješavanje** problema na koje je ukazala **analiza sprovođenja** planskih dokumenata.
- Opredjeljenja nacionalne strategije **održivog** razvoja implementirati kroz sve planove i projekte sa ciljem da se racionalno koriste resursi i da se optimalno upravlja sa prostorom.
- Nastaviti sa uredivanjem **građevinskog zemljišta** kako u dijelu priprema za komunalno opremanje tako i u dijelu izgradnje objekata i **uređaja** komunalne infrastrukture.
- Pokrenuti inicijativu za **iznalaženjem** zakonskih **rješenja** za jasno postupanje sa nelegalno **izgrađenim** objektima i nelegalnim objektima u **izgradnji**.
- Nastaviti sa **formiranjem podloga** koje **služe** kao dokumentaciona osnova o **prostoru**.
- Raditi na prikupljanju, evidentiranju i **formiranju informatičkog** uvezivanja podataka koje posjeduju organi lokalne uprave i organi **državne** uprave.
- Intenzivirati aktivnosti na **popisu** državne imovine **kojom raspolaže** Glavni grad.

Pokrivenost planom u detalju
razrade u GU P-II
br. 1

Legenda
P-3
G-3
D-3
P-3
D-3
P-3

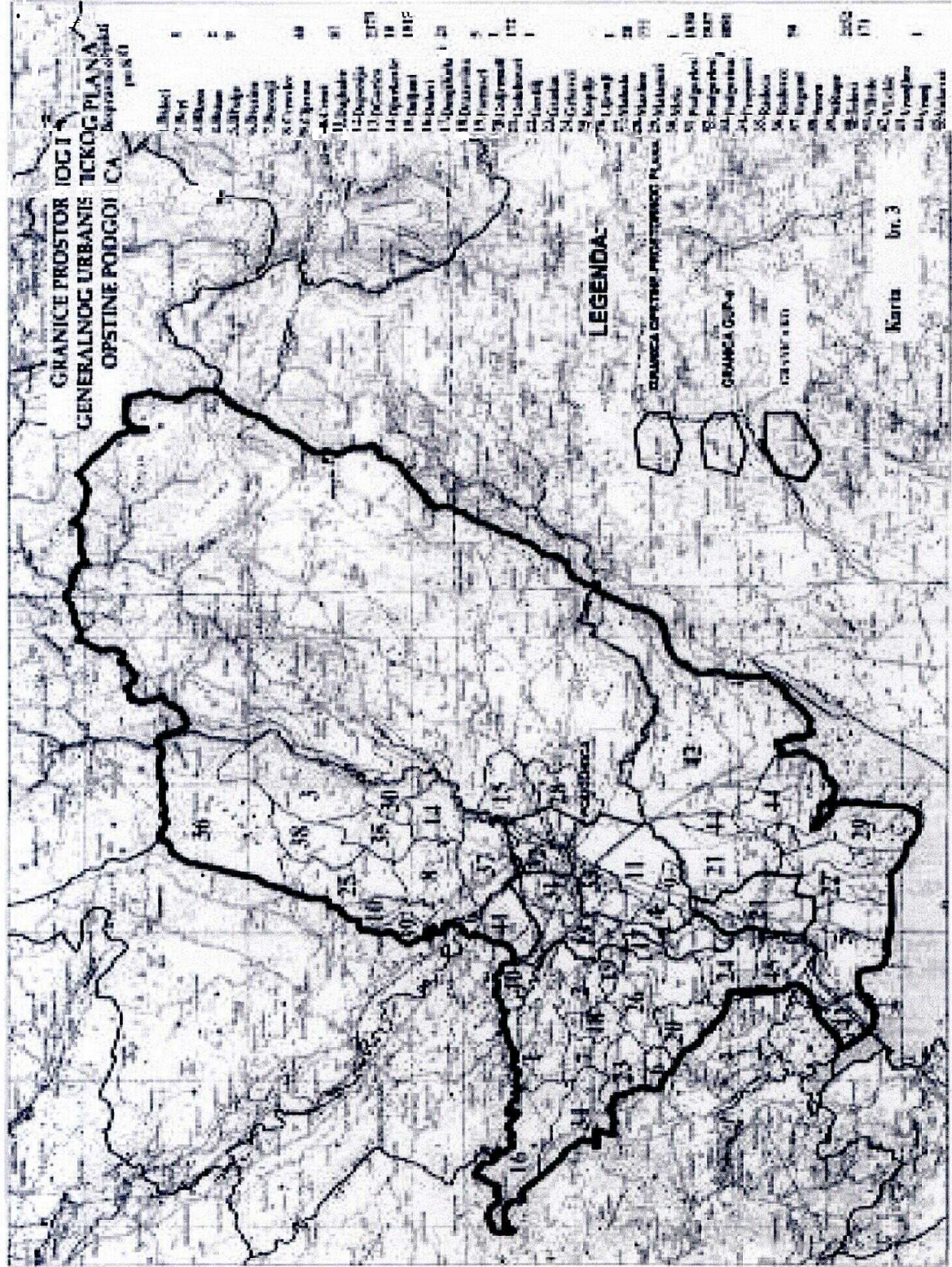

Legenda
Granica GUP-a
Izmjene GUP-a

**Izmjene i dopanci GUP-a za
prostore DUP-ova br.2**

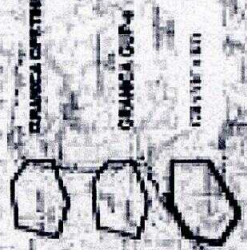
**GRANICE PROSTOR IOGI
GENERALNOG URBANIS
TICKOG PLANA
OPSTINE PODGOJI CA**

Opština Podgorica
1980

- 1. Boko
- 2. Brijuni
- 3. Brijuni
- 4. Brijuni
- 5. Brijuni
- 6. Brijuni
- 7. Brijuni
- 8. Brijuni
- 9. Brijuni
- 10. Brijuni
- 11. Brijuni
- 12. Brijuni
- 13. Brijuni
- 14. Brijuni
- 15. Brijuni
- 16. Brijuni
- 17. Brijuni
- 18. Brijuni
- 19. Brijuni
- 20. Brijuni
- 21. Brijuni
- 22. Brijuni
- 23. Brijuni
- 24. Brijuni
- 25. Brijuni
- 26. Brijuni
- 27. Brijuni
- 28. Brijuni
- 29. Brijuni
- 30. Brijuni

LEGENDA

GRANICA OPŠTINE

GRANICA IOGI

GRANICA URBANIS

Karta br. 3